

Overeen

katholieke vereniging voor oecumene athanasius en willibrord

Gebed verbindt!

Willibrordzondag 2005

Voorafgaand aan Willibrordzondag worden bezoekers van de website www.oecumene.nl gevraagd welk gebed hen vanuit het verlangen naar eenheid het meest inspireert. In de reacties wordt vaak verwezen naar Johannes 17 en in het bijzonder naar de woorden 'Mogen allen één zijn' (Joh. 17,21). In het werk voor de eenheid neemt het hogepriesterlijk gebed van Jezus aan de vooravond van zijn lijden een bijzondere plaats in. Het is een bron van inspiratie voor velen die zich inzetten voor de eenheid.

Een idee dat kort geleden bij de vereniging werd ingediend, is om op basis van hoofdstuk 17 van het Johannesevangelie in parochies oecumenische gebeds- en gespreksgroepen te starten. De indiener gaf daarbij aan dat het werk voor de eenheid moet vertrekken vanuit de bijzondere band tussen Jezus en de Vader. Dáár en niet bij onszelf begint de oecumene. De oecumenische inspanningen kunnen alleen vrucht dragen als we ons richten op de eenheid, zoals Jezus die wil. Het is een interessant voorstel dat nadere overweging verdient.

Het gebed in hoofdstuk 17 van het Johannesevangelie is bijzonder. Het brengt de banden van gemeenschap onder woorden. Het eerste gedeelte is gewijd aan de bijzondere band tussen Jezus en de Vader. Het tweede gaat over de openbaring van de Vader aan de leerlingen die in gelovige navolging van Jezus leven, uitgezonden worden in de wereld en in de eenheid van Jezus met de Vader zijn geroepen en opgenomen. Het derde en laatste gedeelte strekt zich uit tot alle gelovigen die vanuit de liefdesband tussen de Vader en de Zoon tot eenheid zijn geroepen.

Een moeilijk punt misschien in het gebed is de vijandige relatie tot de (ongelovige) wereld, die het Woord niet heeft aangenomen en die de leerlingen haat. Hoe dat te verstaan? Toch niet als aanzet tot het terugtrekken uit de wereld. Dat zou niet stroken met het gebed, waarin gezegd wordt dat de leerlingen in de wereld gezonden zijn en toegewijd aan de waarheid (v.15: "Ik bid niet dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen

bewaart voor het kwaad"). In die lijn staat de oecumenische beweging die zich, uitgedaagd door de noden van de tijd, steeds heeft ingezet voor gerechtigheid en vrede in de wereld.

Een herbezinning op de betekenis van Johannes 17 kan vruchtbaar zijn voor onze oecumenische praktijk. In de eerste helft van de 20e eeuw is de oecumenische toenadering tussen katholieken en protestanten ook zo op gang gekomen. Een van pioniers daarin was de Franse priester Paul Couturier (1881-1953), de initiatiefnemer van de Gebedsweek voor de Eenheid die sinds 1939 wereldwijd wordt gevierd. Tevens gaf hij de aanzet tot de oprichting van de Groupe des Dombes, een oecumenische vriendenkring van katholieke en protestantse pastores die jaarlijks in de abdij van de Cisterciënzers in Les Dombes bijeenkwam en die nog altijd bestaat. Deze onafhankelijke groep

heeft in de afgelopen zestig jaar de oecumene steeds weer nieuwe impulsen gegeven. Het werk van de Groupe des Dombes is gebaseerd op de overtuiging dat verzoening tussen de kerken alleen de vrucht kan zijn van een proces van bekering - zowel van elkaar als gezamenlijk tot God in Christus. Gebed, ontmoeting en studie mondden uit in diverse publicaties waarin de gevonden gemeenschap tot uitdrukking werd gebracht.

Couturier was niet toevallig sterk geïnspireerd door Joh. 17. Dat blijkt uit het gebed tegen de verdeeldheid dat hij in 1934 schreef. Ook dit gebed wordt in verschillende reacties genoemd als het beste het verlangen naar eenheid verwoordt. Couturier bidt daarin: "Gij hebt op de avond vóór uw lijden voor uw

leerlingen gebeden: 'Mogen allen één zijn, zoals Gij Vader in Mij en ik in U'. [...] Sta ons toe elkaar te ontmoeten in U, opdat uit onze harten en van onze lippen voortdurend uw gebed moge opstijgen voor de eenheid der christenen, zoals Gij die wilt en met de middelen die Gij wilt."

Geert van Dartel

Meer informatie over Willibrordzondag en de gebeden die zijn ingezonden door bezoekers van de site vindt u op www.oecumene.nl. Geen internet? Geen nood. Voor Willibrordzondag zijn dit jaar vier verschillende gebedsprentjes uitgegeven, waarop mensen uit verschillende kerken hun gebed aandragen. Maak € 1,50 over op giro 801919 en bel ons uw adresgegevens door (T 073 6136471). We sturen u de prentjes graag toe.

Meer informatie over Willibrordzondag op www.oecumene.nl

“Zonder oecumene is er geen toekomst voor de kerk”

Henk van Doorn

Henk van Doorn is bisschoppelijk gedelegeerde van het bisdom Utrecht. Hij is pastoor in Utrecht, actief als voorzitter van de Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken en bestuurslid van de Katholieke Vereniging voor Oecumene.

“Dat wij kinderen van dezelfde God zijn wil ik zien en laten zien,” vertelt Van Doorn, die zijn statement illustreert met een beschrijving van zijn werkkamer. Daar hangt al tientallen jaren een facsimile van het Charter of United Nations van 6 juni 1946 met de woorden ‘om de komende generaties te redden van de gesel van de oorlog’. Hij blijkt postzegelverzamelaar van series over Europa, de Jamborees en het Vaticaanse Concilie. De boekenkast staat vol met boeken over oecumene en over de Moderne Devotie. Allemaal “tekenen van mijn verlangen naar eenheid van de mensen.”

Hij werd geboren in een gezin in Utrecht, net voor de oorlog. Wat er ook in de kerk te doen was, het gezin was er vanzelfsprekend bij. Geloven speelde ook een rol in de meningsvorming over politiek en maatschappij. “We waren met elkaar verbonden, maar ook met anderen. Die verbondenheid maakte het mogelijk alles te zeggen, vaak met de nodige passie. Je daagde elkaar uit en je gaf je niet snel gewonnen.”

Oecumenemeditatie

Zijn eerste echt oecumenische ontmoeting had hij toen hij met zijn vader het oud-katholiek museum in de Mariahoek in Utrecht bezocht. Een suppoost bleek een oude klasgenoot van zijn vader van de katholieke lagere school in IJsselstein. Terwijl de twee herinneringen ophaalden liep de kleine Henk door de museumkerk. “Het werd een echte oecumenemeditatie over de vraag, die ik nu zou omschrijven als: hoe kan het dat katholieken die zo nabij zijn in geloofsbeleving naast elkaar leven en niet met elkaar. Hoe kun je God als Vader zien zonder met elkaar als kinderen te spelen voor zijn aangezicht?”

“Dat ik priester wilde worden, moet te maken gehad hebben met het verlangen naar verbondenheid. Als de kerk niet draagster is van die verbondenheid van de mensen onderling en met God, wie dan wel?”

Grote lijnen

Hij studeerde theologie tijdens Vaticanum II en noemt dat “een groot geluk.” In Driebergen doceerden professoren als Haarsma, De Kruijff en Wegman, die het concilie kritisch volgden. En er waren regelmatige contacten met de docenten van Hydepark, het Nederlands-hervormde seminarie in Driebergen. “Zij leerden mij kijken naar de grote lijnen. Dat heeft het me ook gemakkelijker gemaakt om teleurstellingen te verwerken.”

Een van die teleurstellingen: “Het feit dat in de Nederlandse katholieke gemeenschap de noodkreet van de Acht Mei beweging niet is gehoord. Als binnen een kerk de zorg en verontrusting van velen niet verstaan wordt, is oecumene ver weg.”

“Het blijkt dat veranderingsprocessen bij volwassenen niet of nauwelijks te sturen zijn. Het beste is: er bij gaan staan. Bijstand is de beste hulp. Dat is ook een voor de oecumene wezenlijke houding. Zowel voor de oecumene binnen de Katholieke Kerk als de oecumene met de christenen daar buiten.”

Verkondiging

“Zonder oecumene heeft de kerk geen toekomst. Voor mij blijft het doel van oecumene een zichtbare eenheid van de christenen, die zich allen kinderen van één Vader weten. Alleen daardoor kunnen de grote daden van God verkondigd worden en doorgegeven in onze zich globaliserende wereld.” Van waaruit die kerk ondersteund wordt, is van ondergeschikt belang: “Of het nu Rome is of Genève, wat doet het er toe? Als de kerk de christenen weet te ondersteunen en te inspireren bij het kiezen voor vrijheid en gerechtigheid, wereldwijd het Evangelie verkondigt en de Sacramenten viert, wat willen wij dan nog meer?”

“Daarvoor moeten we bij elkaar gaan staan, elkaar een spiegel voor houden, vragen stellen en uitdagen. Vol respect voor elkaar moeten we laten zien dat geloven een gezamenlijke zoektocht is.”

AANMELDING

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoon:

E-mail:

- meldt zich aan als lid van de Katholieke Vereniging voor Oecumene
- meldt zich aan als donateur van de Katholieke Vereniging voor Oecumene
- wil graag meer informatie over de Katholieke Vereniging voor Oecumene

Stuur deze bon op naar:
Katholieke Vereniging voor Oecumene
Walpoort 10
5211 DK 's-Hertogenbosch

Of stuur een e-mail naar:
secretariaat@oecumene.nl

overeen

COLOFON

Overeen is een uitgave van de Katholieke Vereniging voor Oecumene Athanasius en Willibrord. Leden ontvangen Overeen drie keer per jaar door overmaking van ten minste € 15,- op giro 801919. De vereniging ontstond op 1 januari 2001 uit een fusie van Aktie en Ontmoeting Oosterse Kerken en de Sint Willibrord Vereniging. De doelstelling van de vereniging is: het bevorderen van de eenheid van de verschillende christelijke kerken van oost en west. Word lid of donateur en ondersteun de actieve inzet voor oecumenische samenwerking! Een lidmaatschap kost 15,- euro per jaar. De vereniging is afhankelijk van giften en donaties.

Redactie:

Hoofdredacteur: Geert van Dartel
Eindredacteur: Daphne van Rosendaal

Vormgeving en druk:

Van Stiphout, Helmond

Katholieke Vereniging
voor Oecumene
Athanasius en Willibrord

Walpoort 10
5211 DK 's-Hertogenbosch

Telefoon: 073 6136471

E-mail: secretariaat@oecumene.nl

Internet: www.oecumene.nl

Girorekening: 801919

ISSN 1568-2862

Oecumenische 'mini-WJD' op het Marienfeld

Paus Benedictus XVI gaf in zijn eerste preek nadat hij paus was geworden twee prioriteiten aan: jongeren en oecumene. Beide kwamen samen op de Wereld Jongeren Dagen die van 15 tot en met 21 augustus plaatsvonden in Keulen. De paus zelf had een ontmoeting met vertegenwoordigers van Duitse protestantse en orthodoxe kerken. De kern van de oecumenische beweging, zo zei hij, is de zogeheten "geestelijke oecumene," die zich uit in "gebed, bekering en heiliging van het leven."

Tijdens de openingsviering van de WJD in Düsseldorf, een van de drie openingsvieringen die simultaan in Keulen, Bonn en Düsseldorf plaatsvonden, wijdde kardinaal Lehman, voorganger in de viering, speciale woorden aan de jongeren van andere kerken die er aanwezig waren. Hij heette ze van harte welkom, letterlijk ook degenen die niet tot de Rooms-katholieke Kerk behoren, en zei: "We zullen deze dagen alles doen om meer eenheid te krijgen." De Duitse kardinaal sprak met nadruk van gelovigen met wie rooms-katholieken nóg niet de eucharistie samen kunnen vieren.

Oecumenische reis

Op 'grass root level' waren er op de WJD verschillende jongeren aanwezig van andere christelijke kerken. De Nederlandse deelnemersgroep werd verrijkt met protestantse jongeren die vaak met hun katholieke vriend of vriendin meekwamen. Tijdens de slotbijeenkomst op het Marienfeld was ook een oecumenische groep aanwezig die reisde via een oecumenisch reisinitiatief van de Protestantse kerk in Almere.

De protestantse gemeente en de katholieke parochie in Almere kerken in hetzelfde gebouw en houden driemaal per jaar een gezamenlijke oecumenische viering. Mario van der Grient, initiatiefnemer van de oecumenische reis en met zijn vrouw Cara reisbegeleider, vertelt dat er begin dit jaar nog geen bestemming was voor de collectegelden uit die vieringen. Voor het geopende idee van een oecumenische reis naar de WJD was meteen iedereen enthousiast.

Doel van de reis was protestantse jongeren kennis te laten maken met de Katholieke Kerk, want: "Onbekend maakt onbemind. Als je elkaars traditie leert kennen, opent dat mogelijkheden." Het echtpaar Van der Grient is gemengd gehuwd en merkte zelf dat het je verdiepen in de geloofstraditie van de ander vruchtbaarder is dan het voorbij gaan aan verschillen.

Mini-WJD

Uiteindelijk ging een groep van 33 jongeren op pad voor het slotweekend op het Marienfeld. Acht protestantse jongeren en katholieke jongeren uit verschillende windstreken. "In totaal waren er elf nationaliteiten vertegenwoordigd," vertelt de reisleider.

Het gemêleerde gezelschap bleek een zegen te zijn tijdens de reis. De oecumenische ontmoeting vond plaats binnen de groep zelf. Dat zou anders zijn geweest als de groep homogeen protestants was geweest. Hilde (rooms-katholiek) noemt de groep "een mini-WJD op zich". Verschillende achtergronden en visies kwamen zo samen. Een van de katholieke deelnemers komt uit Irak en is lid van de Chaldeeuwskatholieke Kerk. Van der Grient: "Zij groeide op in een omgeving waar christenen in de minderheid zijn ten opzichte van een meerderheid van moslims. Christenen hebben daardoor onderling veel meer het besef één groep te zijn. Het besef samen één God te hebben, leeft daar sterk. Ze begreep de verschillen tussen katholiek en protestant wel, maar vond het eerlijk gezegd een luxe om je daar mee bezig te houden."

Kruisweg

In Keulen gaan de pelgrims in groepjes uit elkaar onder andere om de Dom te bekijken. Vier protestantse jongens wilden graag de kruisweg meemaken. De protestantse kerk kent dat gebruik niet. Maar vanwege de chaos in Keulen, het is er onvoorstelbaar druk zodat de politie het station afsluit en het stationsplein ontrent, lukt het niet om op tijd bij de kerk te komen. Daarbij komt ook nog een wolkbreuk, die vele reizigers binnen een mum van tijd doorweekt.

Een van de jongens vertelt later: "Dan zien we een stoet lopen die een Taizé-lofzang zingt. We sluiten ons aan en komen bij dezelfde kerk uit, nu mogen we er wél in. Een priester wijst aan waar we plaats moeten nemen: we komen vooraan op de eerste rij te zitten! Een geschenk van boven. We maken de laatste twee stadia mee, op ieder van ons maakt het veel indruk."

Eenheid

Tijdens het gebed dat plaatsvindt voordat de groep vertrekt naar het Marienfeld, waar de slotbijeenkomst van de WJD plaatsvindt, bidt de groep samen. Hilde: "We bidden en luisteren naar Gods woord dat ons samenbindt." Een andere deelnemer zegt: "Wij streven naar eenheid, maar Eén brengt ons werkelijk in zijn tijd samen." Tijdens het vrije gebed bidden de protestantse en katholieke jongeren in hun

Nederlandse deelnemers tijdens de WJD op een overvol Marienfeld.

eigen woorden hardop. Hilde: "Als een harmonieus geheel worden vele punten betreffende de eenheid en de WJD in gebed gebracht."

"Juist ook de praktische zaken die je aantreft als je samen onderweg bent, bevorderen de eenheid," vertelt Van der Grient. Hilde bevestigt dat: "De sfeer in onze groep is in deze anderhalve dag zo hecht geworden dat velen elkaar letterlijk en figuurlijk helpen met dragen."

Een zegen

De protestantse Herrick (20) biecht voor het eerst in zijn leven: "In het gesprek met de priester vertelde ik hem dat ik een verlangen voelde om deel te nemen aan de Eucharistie. Hij raadde mij dit af en legde uit hoe de Katholieke Kerk hier tegenaan kijkt. Ik wist niet wat ik moest doen, toen heb ik gebeden en God gevraagd of Hij mij tot de juiste keuze wilde brengen."

Voordat de communie wordt uitgereikt tijdens de viering op zondagochtend worden jongeren van andere kerken geattendeerd op de mogelijkheid in plaats van de eucharistie de zegen te ontvangen van de priester. Ze kunnen dit aangeven door het hoofd licht te buigen, horen de deelnemers. Uiteindelijk "leidt de Heer alles tot in de puntjes," jubelt Hilde, want: "Alsof door God geleid staan twee priesters dicht bij elkaar: één met hosties, één zonder. Tegelijkertijd kunnen wij, protestant en katholiek, Gods genade ontvangen. Door zijn lichaam en door zijn zegen."

Daphne van Rosendaal

Jubileum Vereniging Orthodoxen

Doesburg deze zomer, zaterdagmiddag 2 juli. Een stadje aan de IJssel. In het kleine centrum, ook rond het Lutherse kerkje, vindt het oer-Hollandse gebeuren van een kermis plaats. Ondanks het gedrang op straat rond suikerspinkramen, schiettenten en gierende achtbanen moet het aan de kermisgangers niet ontgaan dat zich een totaal ander gezelschap door de menigte slingert

Een feestgezelschap in eerbiedwaardige kledij spoedt zich in opgetogen vroomheid naar het Doesburgse kerkje om er een lofzang op Maria, de Moeder Gods, aan te heffen. Het zijn leden en gasten van de jubilerende Vereniging van Orthodoxen H. Nikolaas van Myra, waaronder in stemmig zwart gestoken Orthodoxe bisschoppen, priesters, monniken en monialen.

De Vereniging werd in 1980 opgericht door Orthodoxe Nederlanders die de contacten tussen Orthodoxen van verschillende jurisdicties in ons land wilden bevorderen. Een jurisdictie is een domein van kerkelijk bestuur, met aan het hoofd meestal een patriarch, de hoogste leider van een nationale kerk. De twee bekendste zijn het patriarchaat van Constantinopel en het patriarchaat van Moskou, maar er zijn ook minder bekende patriarchaten als dat van Boekarest (Roemeens-orthodox) en van Sofia (Bulgaars-orthodox). De Vereniging is er voor iedere Orthodox, Nederlander of niet, en wordt gevormd door gelovigen en geestelijken van verschillende oosters-orthodoxe achtergronden. Men is individueel lid. Er zijn zo'n tweehonderd leden, een respectabel aantal als je bedenkt dat Orthodoxen in christelijk Nederland een minderheidspositie innemen. De meeste leden zijn Nederlanders, maar er zijn ook Russen onder.

Krachten bundelen

Door de krachten van Orthodoxen te bundelen kan de Vereniging zaken organiseren die boven de afzonderlijke jurisdicties of parochies uitreiken. Men werkt nauw samen met de Orthodoxe bisschoppen. Men organiseert studiebijeenkomsten, jeugdkampen en pelgrimages, maar ook de jaarlijkse ledendag. Zaken als de plaats van de Orthodoxie in de Nederlandse samenleving of de relaties tussen de verschillende jurisdicties worden daar besproken. Het blijkt niet altijd makkelijk om de verschillende Orthodoxe culturen in praktische zin meer onder één noemer te brengen. Een Nederlander heeft een andere achtergrond dan een Griek. De eerste deed meestal de stap naar de Orthodoxie bewust, terwijl voor de tweede Orthodoxie de lucht is die hij vanaf zijn geboorte ademt.

Daarnaast zijn er ook de afzonderlijke belangen van de etnisch en historisch gegroeide jurisdicties. Deze maken een eensgezind optreden naar buiten niet

vanzelfsprekend.

De Vereniging wil samenwerking tussen Orthodoxen, om de geloofseenheid die er is concreter te maken. Ze streeft ook naar vertegenwoordiging en belangenbehartiging van Orthodoxen. In dat laatste zijn enkele belangrijke resultaten geboekt. De oosters-orthodoxe Kerken zijn geen lid van de Raad van Kerken in Nederland, maar sinds 1989 is de Vereniging van Orthodoxen gastlid. De Vereniging vertegenwoordigt ook de Orthodoxe Kerk in het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken, een samenwerkingsverband van 22 kerkgenootschappen die hun gemeenschappelijke belangen behartigen bij de rijksoverheid. De Vereniging geeft een Jaarboek uit met adresgegevens en artikelen over Orthodoxe onderwerpen. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door Orthodoxe 'leken'. Voorzitter is mevrouw C. Kersten-Elshout. En vader Theodoor van der Voort, priester van de Orthodoxe parochie van Deventer, is onder de geestelijken een belangrijke drijvende kracht.

Jubileum

Het 25-jarige jubileum werd gevierd op 1 en 2 juli. Het feest werd geopend met een dienst voor de overleden leden van de vereniging in de Orthodoxe kerk van Deventer. 's Avonds was er een toneeluitvoering van Dostojevskij's 'Grootinquisiteur'. Zaterdag werd een Goddelijke Liturgie (eucharistie) gevierd in de protestantse Grote of St. Lebuinuskerk. Daarbij gingen bisschoppen, priesters en diakens voor van verschillende jurisdicties en nationaliteiten: Nederlanders, Belgen, Russen, Grieken.

Hoewel de Vereniging grotendeels wordt gedragen door Nederlandse Orthodoxen, die ook het merendeel van de jubileumvierders uitmaakten, was hierdoor sprake van de brede waaier van de Orthodoxie. Bij de dienst waren officiële vertegenwoordigers aanwezig van de Oud-katholieke Kerk, de Protestantse Kerk in Nederland en de Rooms-katholieke Kerk.

IJsseltocht

's Zaterdags werden tijdens een boottocht op de IJssel twee lezingen verzorgd over de Moderne Devotie, die in Deventer haar oorsprong had. Deze lezingen, verzorgd door twee rooms-katholieken, lieten zien dat de vereniging de Orthodoxie waar ze voor staat, wil belijden in dialoog, bijvoorbeeld met het Nederlandse 'religieuze

Gasten en leden van de Vereniging voor Orthodoxen in Nederland bij de viering van het jubileum.

landschap' van oudsher. Door de voordrachten, maar ook door het gesprek erna werd de jubileumviering uitdrukking van de dialoog die de Vereniging van Orthodoxen met christenen van andere kerken nastreeft.

Leo van Leijsen

Orthodoxen in Nederland

Leden van de Vereniging van Orthodoxen H. Nikolaas van Myra zijn zogeheten 'oosters-orthodoxen'. De oosterse Orthodoxie omvat kerken die zich ontwikkelden binnen de Byzantijnse cultuur, voornamelijk binnen de context van Oost- en Zuid-oost-Europa. De groep bestaat uit Roemenen, Russen, Bulgaren, Grieken, Nederlanders met voorouders uit Oost-Europa, maar ook Nederlanders zonder Orthodoxe voorouders. Deze oosters-orthodoxen worden doorgaans aangeduid als 'Orthodoxen' tout-court.

De Roemeense, Russische, Griekse en Bulgaarse Orthodoxen zijn in Nederland georganiseerd volgens de lijnen van hun landen van herkomst. De parochies zijn geschaard onder eigen bisschoppen, die vallen onder patriarchen in de oorsprongsgebieden.

Onder de Russische Orthodoxen zijn er zelfs - met elk hun eigen hoofd - drie jurisdicties. Deze zijn ontstaan uit de - nog steeds niet genezen - wonden die de Russische Revolutie van 1917 in het kerkelijke leven sloeg. De oosters-orthodoxe jurisdicties erkennen elkaar in principe als behorend tot de ene Orthodoxe Kerk.

Nederlandse gelovigen van een andere levensbeschouwelijke achtergrond (protestant, rooms-katholiek, oud-katholiek, onkerkelijk) hebben zich aangesloten bij verschillende Orthodoxe parochies uit diverse jurisdicties. Naast oosters-orthodoxen zijn er in Nederland ook oriëntaals-orthodoxen: Syriërs, Kopten, Ethiopiërs et cetera.

Overlijden van frère Roger

In de week van 14 tot en met 21 augustus was ds. Gerrit Groeneveld met zijn gezin in Taizé, de oecumenische kloostergemeenschap in Frankrijk. Gerrit, Korien, Bauke (15) en Gerben (13) komen er regelmatig om de accu op te laden. Tijdens hun verblijf vond de moord op frère Roger Schutz plaats. De familie maakte mee hoe de gemeenschap reageerde op het nieuws van zijn overlijden. Uit het dagboek van de familie Groeneveld.

Zondag 14 augustus

Wij komen aan in Taizé voor de week voor gezinnen in Ameugny, het dorpje een paar kilometer verderop op de heuvel. Nadat we onze kamer hebben ingericht, gaan we naar de kerk voor het avondgebed. Er gaat een weldadige rust van de viering uit. We zien frère Roger. Hij is oud geworden, negentig, en moet zich vasthouden aan de pijpen van twee broeders die voor hem uitlopen. Na de dienst staan veel mensen in de rij om een zegen te ontvangen. Voorzichtig raakt hij met zijn vingers de voorhoofden aan. Het gebeurt vlak voor ons, beneden aan de trappen waar wij zijn gaan zitten.

Maandag 15 augustus

Om kwart over zeven gaat de wekker. We maken deze week samen met een Belgische familie het ontbijt klaar. We doen twaalfhonderd broodjes in manden en mengen in grote ketels warme melk met chocola. Om tien uur komen alle gezinnen bij elkaar in de tent. We zingen een lied, waarna het thema van deze week, 'Het leven van de eerste christenen', met marionetten wordt uitgelegd aan de kinderen. De Nederlandse broeder Rob vertelt daarna over de verhalen uit het boek Handelingen.

Dinsdag 16 augustus

Tijdens het middaggebed spreekt broeder Roger een gebed uit, in de Franse taal. Zijn stem is zacht, hij is moeilijk te vertaan. Maar gelukkig volgt een vertaling in meerdere talen: "God van goedheid, ons gebed is maar bescheiden, maar U komt bij ons als een onzichtbare aanwezigheid. Wij kunnen heel ons leven aan U toevertrouwen." Het zijn de laatste woorden die hij tijdens een gebed uitspreekt, want tijdens het eerste lied van het avondgebed komt een vrouw, die vlak achter broeder Roger is gaan zitten, ineens naar voren met een mes. Met een paar steken maakt de verwarde Roemeense een einde aan zijn leven.

Een paar broeders dragen het lichaam naar buiten. Anderen besluiten door te gaan met de dienst. Met Bauke, die ons in onze kamer het vreselijke nieuws komt vertellen, ga ik naar de kerk. Daar valt vooral de stilte op. Voor de kerk zwijgende mensen. In de kerk de broeders die doorgaan met de lofzang. Twee gendarmes bewaken de plek van de moord. Ik zie geen angst bij de mensen, of paniek. Wel grote verslagen-

heid, maar ook bemoediging: in de liederen, in het elkaar vasthouden voor een gebed.

Woensdag 17 augustus

Na een onrustige nacht met maar weinig slaap vragen we ons af hoe het verder zal gaan. Is het goed om te blijven? De zusters, die helpen in Ameugny, en de broeders geven het antwoord: wat er is gebeurd, is onbegrijpelijk en we zijn heel verdrietig, maar we geloven dat onze

Het kruis van Taizé.

broeder in Gods licht is opgenomen. We gaan door met wat we geloven: dat niets ons scheidt van de liefde van Christus, ook de dood niet. Dat geloof houdt ons in beweging. Het is bemoedigend om van nabij mee te maken met hoeveel vertrouwen er op deze vreselijke gebeurtenis wordt gereageerd.

Donderdag 18 augustus

Zoals iedere donderdagmiddag is er de mogelijkheid mensen uit eigen land te ontmoeten. De Nederlandse broeder Sebastiaan vertelt ons hoe de broeders hebben gereageerd op het overlijden van frère Roger. Er waren zeker gevoelens van boosheid. Maar boosheid is als een virus in je ziel, dat zich steeds verder kan ontwikkelen. Sebastiaan vertelt dat frère Roger daarom zo veelvuldig over verzoening sprak, omdat hij beseftte hoe vaak hij zelf daarin te kort schoot. Ook hem was niets menselijks vreemd. Maar het geloof in

Gods vergeving en genade is in staat om een mens anders te stemmen en uit liefde te doen leven.

We gaan naar de plaats waar het lichaam van frère Roger is opgebaard. Hij is in alle openheid te zien. Roger is gekleed in zijn witte pij, maar wat mij in de eerste plaats opvalt, zijn de zwarte sokken die hij draagt. Iedere opsmuk is weggelaten. Hier ligt een mens, die eenvoudig probeerde te leven uit wat hij geloofde. Rondom hem geen pontificaal en theatraal gedoe. Was die eenvoud ook niet het kenmerk van de Heer die hij diende?

Vrijdag 19 augustus

In Taizé wordt een wekelijks Pasen gevierd. Op vrijdag wordt in het bijzonder stil gestaan bij het lijden in de wereld. De broeders liggen plat op de grond en doen hun voorbeden bij de icoon van het kruis. Roger Schutz heeft altijd geprobeerd om waardevolle elementen uit de verschillende kerkelijke tradities op te nemen in de liturgie. Niet uitgaan van wat je gescheiden houdt, maar van wat je samen kunt delen, in navolging van Hem die heeft gebeden om eenheid. Hier in Taizé zien we hoe het kan, maar hoe moeizaam gaat het vaak elders. Soms lijken kerken en geloofsgeenschappen vooral voor zichzelf te kiezen. Bidden voor en werken aan eenheid, blijft hard nodig.

Zaterdag 20 augustus

Vandaag is het precies 65 jaar geleden dat Roger Schutz voor het eerst in Taizé kwam. Hij zocht een plaats waar hij zijn geloof in de praktijk kon brengen. Toen een oude vrouw hem vroeg om te blijven, besloot hij dat te doen. Want "in de armen spreekt de Heer zelf tot ons."

Het was een indrukwekkende week. Wat ons het meest trof, was dat we zo bemoedigd werden door het geloof in de opgestane Heer. Zoals in de Paasviering van zaterdagavond, waarin het licht wordt doorgegeven. Als de kinderen het licht van hun kaarsen aan ons doorgeven, zingen we het lied, waar frère Roger zo van hield: Jesus le Christ, lumière interieure, Jezus Christus, licht van ons leven...

Dinsdag 23 augustus

Gisteren zijn we thuisgekomen. Vandaag zien we de uitvaartplechtigheid van broeder Roger op de televisie. Het is nu precies een week geleden dat hij overleed. Zijn dood is het einde niet van de gemeenschap die hij stichtte en nog minder van het geloof waar hij uit leefde.

Ds. Gerrit Groeneveld

Ds. Groeneveld is predikant van de Protestantse Kerk in Jubbega (Fr.)

Profiel paus volgens het Nieuwe Testament

De Katholieke Vereniging voor Oecumene organiseert op 4 november een studiemiddag over het Petrusambt in de oecumenische dialoog (zie p. 8). Als opmaat zet Robrecht Michiels het profiel van de paus volgens het Nieuwe Testament uiteen.

Exegeten, theologen en oecumenisten zullen veeleer over het Petrusambt of de Petrusdienst spreken dan over het pauschap. Want als wordt gezegd dat de paus de opvolger van Petrus is en de bisschoppen de opvolgers zijn van de apostelen, dan is dit niet in alle opzichten waar. Alleen de apostelen hebben immers de aardse Jezus meegemaakt en zij zijn de bevoegde, rechtstreekse getuigen van zijn verrijzenis.

De Christusopenbaring is, volgens de traditionele opvatting, afgesloten 'met de dood van de laatste apostel'. Bepaalde volmachten blijven hierom gereserveerd voor mensen die aan de oorsprong staan. Daarom kunnen paus en bisschoppen bezwaarlijk worden gezien als de plaatsvervangers of plaatsbekleders van Petrus en de apostelen. Veeleer verschijnen ze, meer dogmatisch dan historisch, als degenen die hen in hun ambt opvolgen.

Petrus

In de evangelies spreken drie belangrijke teksten over het Petrusambt, de 'primaatteksten': Mt 16,17-19, Lc 22,31-32 en Joh 21,15-17. De eerste luidt: "En ik zeg je: jij bent Petrus, de rots waarop ik mijn kerk zal bouwen, en de poorten van het dodenrijk zullen haar niet kunnen overweldigen." Het gaat hier om het verhaal van Petrus' naamsverandering: Simon, Kefas, Petrus. Het Aramese 'kefa' en het Griekse 'petra/os' (verlatijnt tot 'petra/us') betekent 'rots, steen'. Volgens de belofte van Jezus zal Petrus, de rotsman, de grondslag worden van een nieuw en stabiel bouwwerk; hij zal de gemeente van Christus standvastigheid, duurzaamheid en eenheid geven.

Uit de evangelieteksten blijkt dat Petrus een voorrangpositie bekleedt. Na Pasen zal hij ook het hoofd van het apostelcollege en van de vroege kerk worden. Dat betekent dat zijn leidersrol na Jezus' verrijzenis werd erkend en geactiveerd. De liefde van Petrus tot zijn Heer blijkt grond en voorwaarde voor zijn zending als herder van de kudde, waardoor hij deelneemt aan de zending van Jezus zelf, de ware herder (Joh 10).

Deze drie 'primaatteksten' wijzen erop dat Petrus zijn leidende rol slechts kan en mag vervullen in de mate van zijn méérgeloof, zijn méér-bekering en zijn méérliefde.

Petrusambt

Als eerste kenmerk voor het Petrusambt verschijnt in het Nieuwe Testament zijn

'christocentrisch' karakter, of het Christusgetuigenis van de paus. In plaats van de kerk te centraliseren naar de paus, moet altijd een deconcentratie plaatsvinden van kerk en paus, richting Jezus Christus.

Daarom zal de paus in woord en daad de eerste Christusgelovige zijn; hij zal in de eerste plaats een authentieke christen zijn. Simon zal voortaan Petrus heten; hij is de rots in de branding van het geloof. Maar hij is dat voor zover hij de eerste Christusgetuige is. Vooraleer hij een nieuwe naam kreeg, moest hij immers eerst, als woordvoerder van de leerlingen, zijn geloof belijden: "U bent de messias, de Zoon van de levende God" (16,16).

Het tweede kenmerk slaat op het 'collegiale' karakter van het Petrusambt. Petrus deelt immers zijn gezag met de andere apostelen (vgl. Mt 16,19 en 18,18). Ook Johannes en Jacobus spelen een leidersrol (cf. Hnd 15,7,13), en Paulus, die zelfs in een hevig conflict komt met Petrus (zie Gal 2,11-14). Zo blijkt dat de uitoefening van het gezag van Petrus geenszins meningsverschillen uitsluit. Daarom zal de paus een collegiale medebisschop zijn die het bestuur van de kerk waarneemt samen met de lokale kerkleiders en hun medewerkers.

Ten derde blijkt uit het Nieuwe Testament het voluit 'kerkelijke' karakter van het Petrusambt. We zien dat Petrus niet eigenhandig ingrijpt in het leven van de andere kerken, dat Petrus, Johannes, Jacobus, Paulus en de andere apostelen altijd het welzijn van hún kerk en van hún mensen op het oog hebben, van de christenen uit het jodendom zowel als die uit het heidendom. Daarom zal er in de kerk ook een deconcentratie zijn naar de

verschillende particuliere kerken, van de kerkleiders naar het gelovige kerkvolk en meer algemeen naar de wereld. De paus als kerkleider zal dan ook iemand zijn die het welzijn van de lokale kerkgemeenschappen behartigt en die tot hun recht laat komen.

Ten slotte valt in het Nieuwe Testament het 'oecumenische' karakter van het Petrusambt op. We zien er dat de grote leiders van de eerste kerk gestalte gaven aan typische geloofs- en kerkgemeenschappen. Ze liggen als het ware aan de grondslag van verschillende gevoeligheden binnen de diverse christelijke kerken. Jacobus geldt dan als leidsman binnen de katholieke kerk, met haar typische zin voor organisatie, dogmatische formulering en kerkrecht (Hnd 15,20,29). Paulus is dan de bezieler van de kerken uit de reformatie, met hun nadruk op de vrijheid en het geweten van de christen (Rom en Gal). En Johannes geldt als geestelijk leider van de kerken uit de orthodoxie, met hun typische zin voor mystieke geloofsbeleving (Joh). De paus zal als eerste Christusgelovige een oecumenisch bemiddelaar zijn, een man van dialoog tussen tradities en kerkgemeenschappen. Hij zal die dialoog openhouden met de andere wereldreligies en met de niet-religieuze wereldbeschouwingen ten bate van kerk, samenleving en wereld.

Sluitstuk

In tal van kerken ontstaat de mening dat het Petrusambt het sluitstuk zou kunnen zijn van alle ambten en diensten in de kerk en dat het daarom zou moeten functioneren als een overkoepelend en tegelijk gezaghebbend orgaan voor heel de christelijke kerk.

De toekomst van de ene, universele kerk wordt het best gezien als een gemeenschap van zuster- of partnerkerken. De ene, heilige, katholieke en apostolische kerk bestaat dan als een gebeuren onder mensen, lokaal of plaatselijk, verenigd in een gemeenschap van geloof, hoop en liefde, of lotsverbonden met God-Vader, Jezus-Zoon en hun Geest en met elkaar. Terwijl die ene kerk of gemeenschap ter plaatse tevens verbonden is - met woord, raad en daad - met alle andere kerken, die elders, overal ter wereld, ook leven binnen diezelfde communio van geloof, hoop en liefde. En van die ene, universele communio is de opvolger van Petrus de dienaar.

Prof. dr. em. Robrecht Michiels

Dit is een ingekorte versie van het artikel 'Het Petrusambt: Profiel van paus zit in Nieuw Testament', dat eerder verscheen in Tertio.

Nieuwe medewerkers

Het bureau van de Katholieke Vereniging voor Oecumene is verrijkt met twee nieuwe medewerkers. Mirella van Herp trad in januari aan als secretaresse. Ward Kint begon in september als coördinator oecumenische vorming, het nieuwe project dat de vereniging is gestart ter ondersteuning van de mensen die actief zijn in de lokale oecumene.

Ward Kint en Mirella van Herp.

Mirella: "Ik heb gesolliciteerd bij de vereniging, omdat ik weer aan het werk wilde na de geboorte van mijn zoontje Rick. Het leek me boeiend om in een kerkelijke omgeving terecht te komen." Ze ziet het als een kans om met geloof bezig te zijn. Haar familie van moeders kant komt uit Kroatië en is orthodox. Mirella zelf ging altijd met haar Nederlandse oma naar de katholieke kerk. De eerste maanden zijn goed bevallen. De contacten met mensen van buiten verlopen vaak heel ontspannen. Mirella werkte eerder in het bedrijfsleven, waar de sfeer veel commerciëler was. "Hier gaat het er veel gemoedelijker aan toe. Mensen zijn vaak dankbaar als je iets voor ze hebt kunnen betekenen." Het werken binnen een kleine organisatie bevalt haar goed: "In een grote organisatie heb je vaak maar één of twee taken. Hier kun je veel meer oppakken en zelfstandig uitvoeren."

Ward solliciteerde op de functie coördinator oecumenische vorming: "Het werk sluit aan bij mijn vooropleiding én interesses." Die vooropleiding is een studie theologie, begonnen aan de Vrije Universiteit in Amsterdam en afgerond aan de Radboud Universiteit Nijmegen. De jonge theoloog nam vaak deel aan interculturele oecumenische studiegroepen: "De veelkleurigheid en de enorme verscheidenheid die je in de oecumene tegenkomt zijn indrukwek-

kend." Tussen 'Amsterdam' en 'Nijmegen' bracht hij een jaar door in Latijns-Amerika, waar hij de Focolare beweging leerde kennen. Zijn scriptie schreef hij over de spiritualiteit van de eenheid van deze beweging en de interreligieuze dialoog. Wat wordt de grootste

uitdaging in het werk? "Het maken van een goede vertaalslag van theorie naar praktijk om handreikingen te bieden die mensen in parochies goed kunnen gebruiken." "Oecumene is voor iedereen" is zijn motto: "Jezus' uitspraak 'dat allen één zijn' is bij wijze van spreken zijn 'testament' dat hij aan alle mensen meegaf: zorg dat je samenwerkt, want je bent één grote familie." Naast het werk bij de vereniging is Ward parttime godsdienstdocent aan een protestantse Rotterdamse middelbare school.

Renovatie kantoor

In de zomermaanden is het kantoor van de vereniging grondig onder handen genomen. Het degelijke jaren '50 meubilair werd vervangen door modern Arbo goedgekeurd materiaal en alle muren kregen een lik verf. Ook werden de computerfaciliteiten vernieuwd, zodat de bereikbaarheid van de vereniging de komende jaren per e-mail en internet is gegarandeerd. Nieuwsgierig? Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 4 november is er gelegenheid om het kantoor te bezoeken. Het programma van de ledenvergadering en de studiemiddag vindt u op p. 8. Op 30 september werd het vernieuwde kantoor al op bescheiden schaal feestelijke heropend in aanwezigheid van onder meer oud-medewerkers en oud-bestuursleden.

Project Katholieke Vereniging voor Oecumene

Aan de Zondag voor de Oosterse Kerken 2005 'Geloven in Irak' was een project verbonden voor de Volksuniversiteit van de paters dominicanen in Bagdad. Met dit belangrijke initiatief willen de paters christenen én moslims toerusten om het gesprek met elkaar aan te gaan. Voor de toekomst van het land en de positie van de verschillende bevolkingsgroepen daarin. "Ieder moet zijn eigen rijkdom inbrengen," aldus projectleider Yousif Thomas. We zijn blij u mee te kunnen delen dat een bedrag van € 7.270 is overgemaakt. Dit geld zal worden gebruikt voor de productie en aanschaf van lesmaterialen en computers.

De activiteiten van de Katholieke Vereniging voor Oecumene kosten ook geld. De vereniging is afhankelijk van giften en van bijdragen van leden en donateurs. Het is úw financiële steun die het werk voor de oecumene mogelijk maakt. Daarom brengen we op Willibrordzondag graag het werk van de vereniging zelf onder de aandacht. Op pagina 8 ziet u welke activiteiten de vereniging de komende periode op de rails zet. Het organiseren van deze activiteiten, het verzorgen van lezingen, het geven van informatie en het genereren van aandacht voor oecumene in de media zijn activiteiten die geld kosten. Geld dat wij hard nodig hebben om dit mooie werk voor de eenheid te kunnen blijven doen. Hartelijk dank voor uw bijdrage op giro 801919!

Oecumenisch bijbelvertalen

U herinnert zich waarschijnlijk nog dat vorig jaar rond deze tijd de oecumenische Nieuwe Bijbelvertaling verscheen. Ze werd enthousiast onthaald, maar er was ook

teleurstelling toen de katholieke bisschoppen van Nederland inderdaad, zoals ze bij het begin van het vertaalproject hadden aangekondigd, een voorbehoud maakten voor het gebruik in de liturgie.

Sinds 1979 bestaat er in Duitsland een gezamenlijke bijbelvertaling. 'Gezamenlijk' betekent hier op de eerste plaats 'voor alle bisdommen van het Duitse taalgebied', maar voor de psalmen en het Nieuwe Testament betekent het ook 'samen met de Evangelische Kirche in Duitsland (EKD)'. Vanwege de kritiek, vooral op de nogal prozaïsche taal, besloot men al enkele jaren geleden tot een herziening. Na aanvankelijk goede start van de voorbereidingen zegt de EKD echter in een brief van 7 september vooreerst de samenwerking op.

De Duitse bisschoppen hebben hoger ingezet dan de Nederlandse bisschoppen. Ze willen in principe een vertaling ook voor liturgisch gebruik.

In verband daarmee moet rekening worden gehouden met de Vaticaanse instructie 'Liturgiam authenticam' van 2001. In haar brief uit de EKD de vrees dat daarmee de Schrift onderworpen wordt aan kerkelijke traditie, en dat de vertaling wordt gereguleerd door de Latijnse vertaling van de Nova Vulgata van 1979. Zoiets kan worden afgelezen uit de instructie (nr. 41), maar elders (nr. 24) wijst deze uitdrukkelijk op de noodzaak om te vertalen vanuit de "oorspronkelijke teksten", d.w.z. "uit het Hebreeuws, Aramees en Grieks voor wat betreft teksten uit de heilige Schrift."

Christenen in Nederland hebben in ieder geval door de (voorlopige) beperking tot het gebruik voor bijeenkomsten van bezinning, studie en gebed de beschikking over een vertaling waarbij niemand hoeft te vrezen dat een andere traditie haar of hem op ongewilde paden stuurt. Dat is een groot goed dat we niet ongebruikt moeten laten liggen. Maar het zou jammer zijn als het bij die beperking blijft, b.v. vanwege een angstvallige lezing van de instructie zoals de EKD dat nu naar het schijnt heeft gedaan.

Ad Brants

Programma 2005-2006

Doel van de oecumene en modellen van eenheid

20 oktober 2005, 14:00-16:30 uur
Walpoort 10, 's-Hertogenbosch
De oecumenische samenwerking heeft veel goeds tot stand gebracht. Maar het grote doel van herstel van de volledige eenheid van de christenen is nog niet bereikt en lijkt soms ver weg. De oecumenische beweging ziet zich gesteld voor twee grote vragen: wat is anno 2005 het doel van oecumene? En: welke modellen van eenheid zijn daarbij relevant? Dr. Ton van Eijk geeft tegen de achtergrond van de huidige ontwikkelingen in Nederland zijn visie op deze vragen.
Dr. Ton van Eijk – Waar werken we met onze oecumenische inspanningen naar toe?

Bossche Bijbelacademie

27 oktober 2005, 11:00-16:00 uur
Walpoort 10, 's-Hertogenbosch
De Bossche Bijbelacademie is een initiatief in het kader van de eerste Bijbel10daagse. In de organisatie van de Bossche Bijbelacademie werken de Katholieke Vereniging voor Oecumene en de Katholieke Bijbelstichting samen.
P. J. Ticheler – Hoe en wanneer bad Jezus en wat kunnen wij daarvan leren?
Dr. D. Brouns-Wewerinke – "Dat zij allen één zijn..." Johannes 17 nader beschouwd
Drs. J. van Lier – Apocalyptische voorstellingen in de Schrift

De Petrusdienst in de oecumenische dialogen

4 november 2005, 14:00-16:30 uur
Sint Janssingel 92, 's-Hertogenbosch
Paus Benedictus XVI heeft de oecumene tot een van zijn prioriteiten gemaakt. Een van de kwesties op de weg naar volledige eenheid is echter het primaatschap van de paus zelf. Tien jaar geleden nodigde Paus Johannes Paulus II in zijn encycliek 'ut unum sint' uit tot een oecumenische dialoog over de Petrusdienst. De Petrusdienst is sindsdien in verschillende dialogen aan de orde geweest.
Prof. dr. A. Houtepen – De oecumenische dialoog over de Petrusdienst en het perspectief van de oecumene
Aartspriester Th. van der Voort – Een orthodoxe visie op het mogelijk herstel van de communio met de patriarch van het Westen

Bonhoeffer en gebed

19 januari 2006, 14:00-16:30 uur
Walpoort 10, 's-Hertogenbosch
De protestantse theoloog Dietrich Bonhoeffer (1906-1945) heeft met zijn leven en zijn geschriften voor de generaties na hem een belangrijk getuigenis van zijn geloof afgelegd. In aansluiting op het thema van Willibrordzondag 2005 'Gebed verbindt' brengt deze bijeenkomst Bonhoeffer en gebed samen.
Dr. W. Lamfers – Bidden als bron van verzet en overgave

Turkije en de EU vanuit het perspectief van de christelijke minderheden

2 maart 2006, 14:00-16:30 uur
Walpoort 10, 's-Hertogenbosch
Is het goed als Turkije lid wordt van de Europese Unie? Op deze middag wordt

deze vraag beantwoord vanuit het perspectief van de christelijke minderheden in Turkije. Wat zijn tot nu toe de vruchten van die onderhandelingen met de EU en zijn daar reële verwachtingen voor de nabije toekomst aan te ontleen voor groepen als Syrsich-orthodoxen en Chaldeeërs, Armeniërs en Grieken?
Drs. S. Demir – De onderhandelingen tussen de EU en Turkije, een zegen of tot nu toe een nieuwe teleurstelling voor de christenen in Turkije?
Dr. G. Steunebrink – Christenen en moslims in hedendaags Turkije

Huwelijk en scheiding en de kerken

23 maart 2006, 14:00-16:30 uur
Walpoort 10, 's-Hertogenbosch
Het huwelijk is bedoeld als band voor het leven. De kerken in ons land onderkennen op basis van Schrift en traditie eensgezind het bijzondere karakter van de huwelijksband tussen man en vrouw, maar gaan verschillend om met echtscheiding.
Dr. A. van der Helm – Kerkelijk huwelijk: contract of sacramentele relatie?
Dr. B. Lutikhuis – Zegenen of inzegenen?

U kunt zich aanmelden voor deze bijeenkomsten door invulling van de bon op deze pagina.

Het oecumenische gesprek over de Maaltijd des Heren

27 april 2006, 14:00-16:30 uur
Walpoort 10, 's-Hertogenbosch
Oecumenische dialogen over Eucharistie en Avondmaal hebben belangrijke punten van overeenstemming opgeleverd. Er blijven ook een aantal diepgaande verschillen. Welke overeenstemmingen zijn er in oecumenische dialogen bereikt? Wat zijn de achtergronden van de uiteenlopende visies, en welke begaanbare wegen kunnen er gevonden worden in het huidige theologische en pastorale landschap?
Dr. C. van Vliet – Het oecumenische gesprek over de Maaltijd des Heren

Kunst en spiritualiteit – Iconen. Woord in beeld

18 mei 2006, 11:00-16:00 uur
Sint Janssingel 92, 's-Hertogenbosch
Iconen verbeelden vaak het geschreven woord: het evangelie en heiligenverhalen. De iconograaf 'schrijft' iconen (Grieks: *grafein*), die door de beschouwer worden 'gelezen'. Onder deskundige leiding worden enkele iconen gezamenlijk gelezen. Zo krijgt het verhaal dat erop is afgebeeld zin en betekenis en kan de boodschap van de icoon ons raken.
V. van Aalst en drs. A. Rijtma – Iconen. Woord in beeld.

Algemene ledenvergadering 2005

4 november 2005, 11:00-13:00 uur

Het bestuur van de Katholieke Vereniging voor Oecumene nodigt u uit voor de algemene ledenvergadering op vrijdag 4 november 2005 in 's-Hertogenbosch. In de ochtend vindt de huishoudelijke vergadering plaats. Het bestuur legt verantwoording af over het gevoerde beleid in het afgelopen jaar en presenteert de begroting van 2006. Ook vindt de verkiezing van nieuwe bestuursleden plaats. Leden kunnen zich kandidaat stellen voor een bestuurslidmaatschap. Hun kandidatuur dient door ten minste vijf leden van de vereniging ondersteund te worden en dient uiterlijk 20 oktober bij het bestuur bekend te zijn. De middag is gewijd aan de Petrusdienst in de oecumenische dialogen. Zie elders op deze pagina.
De dag vindt plaats in Huize Mariënborg, Sint Janssingel 92 in 's-Hertogenbosch. Deze zomer werd het kantoor van de Katholieke Vereniging voor Oecumene gerenoveerd. In het programma is van 10:00 tot 10:45 uur en tussen 13:00 en 14:00 uur ruimte voor een kort bezoek aan het bureau aan de Walpoort 10. De Walpoort is gelegen om de hoek van de Sint Janssingel.

Stuur deze bon naar:
Katholieke Vereniging voor Oecumene
Walpoort 10
5211 DK 's-Hertogenbosch

Of bel/mail/fax:
T 073 6136471
E secretariaat@oecumene.nl
F 073 6126610

Ik meld mij aan voor de volgende bijeenkomst(en):*

- 20/10/05 Doel van de oecumene en modellen van eenheid
- 27/10/05 Bossche bijbelacademie – een onderdeel van de eerste Bijbel10daagse
- 04/11/05 Ochtend: Algemene Ledenvergadering
- 04/11/05 Middag: De Petrusdienst in de oecumenische dialogen
- 19/01/06 Bonhoeffer en gebed
- 02/03/06 Turkije en de EU vanuit het perspectief van de christelijke minderheden
- 23/03/06 Huwelijk en scheiding en de kerken
- 27/04/06 Het oecumenische gesprek over de Maaltijd des Heren
- 18/05/06 Kunst en spiritualiteit – Iconen. Woord in beeld

- Hou mij per e-mail op de hoogte van de activiteiten
- Stuur mij eerst de uitgebreide folder met het activiteitenprogramma

Naam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

E-mail:

* Deelname kost € 5,00 te voldoen aan de zaal